

PROWADZENIE WŁASNEJ KSIĘGI PODATKOWEJ NIE JEST TRUDNE, GDY ZNA SIĘ ZASADY!

Anna Witkowska-Dziadosz

PODATKOWA KSIĘGA

PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW

bez tajemnic

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Redaktor prowadzący: Barbara Gancarz-Wójcicka
Projekt okładki: Anna Mitka

Pozycja przygotowana jest w oparciu o stan prawny na dzień 1 lutego 2013 r.

Fotografia na okładce została wykorzystana za zgodą Shutterstock.

Wydawnictwo HELION
ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE
tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63
e-mail: onepress@onepress.pl
WWW: <http://onepress.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!
Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres
<http://onepress.pl/user/opinie?poksip>
Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

ISBN: 978-83-246-6347-7

Copyright © Helion 2013

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

Wstęp	15
Rozdział 1. ABC działalności gospodarczej	17
ABC działalności gospodarczej osoby fizycznej	17
Definicja działalności gospodarczej	17
Ważne orzeczenia: działalność gospodarcza	18
Działalność gospodarcza osoby fizycznej a inne formy prowadzenia działalności....	20
Definicja małego podatnika	20
Definicja mikroprzedsiębiorcy	21
Siedziba przedsiębiorcy	22
Urząd skarbowy przedsiębiorcy	22
Nazwa przedsiębiorcy	22
Klasyfikacja działalności przedsiębiorcy	23
„Jedno okienko”, czyli CEIDG	23
Wnioski do CEIDG	25
Zgłoszenia do urzędów przedsiębiorcy	26
Zezwolenia, koncesje, inne podatki i opłaty	27
Rachunek bankowy przedsiębiorcy	28
Książka kontroli przedsiębiorcy	29
Komunikacja elektroniczna przedsiębiorcy	29
Przegląd form rozliczania podatku dochodowego	31
Formy rozliczania PIT w skrócie	31
Karta podatkowa	32
Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	34
Podatkowa księga przychodów i rozchodów	36
Pełna księgowość	37
Terminy i limity przedsiębiorcy	38
Stosowanie terminów	38
Identyfikacja pism i deklaracji	38

Terminy liczone od zdarzenia	39
Terminy w cyklach miesięcznych	39
Terminy w cyklach kwartalnych	40
Terminy w cyklach rocznych	40
Ważne limity kwotowe	42
Zawieszenie działalności	43
Rozdział 2. Prowadzenie księgi	45
Podstawowe zasady prowadzenia księgi	45
Najważniejsze przepisy	45
Kto prowadzi księgę podatkową	45
Kto jest zwolniony z prowadzenia księgi	46
Założenie księgi i zawiadomienie US	47
Rzetelny i niewadliwy sposób prowadzenia księgi	48
Ważne orzeczenia: rzetelna księga	49
Poprawianie błędów w księdze	50
Formalne i techniczne wymogi prowadzenia księgi	50
Terminy zamieszczania zapisów w księdze	51
Zapisy w księdze z kasy fiskalnej	53
Księga prowadzona komputerowo	54
Przechowywanie księgi	55
Księgi dla przedsiębiorstwa wielozakładowego	56
Prowadzenie księgi przez biuro rachunkowe	57
Rozliczanie przychodów	58
Definicja przychodu	58
Przychody w spółce osobowej	58
Przychody to nie tylko sprzedaż	59
Co nie jest przychodem	60
Przychody z innych źródeł	60
Przychody zwolnione	61
Dzień osiągnięcia przychodu	62
Zapłata „z góry” a zaliczka	64
Zwrot towarów, rabaty a przychody	64
Przychody nieodpłatne	65
Przychody w walutach obcych	67
Rozliczanie kosztów	67
Definicja kosztu	67
Pierwszy warunek: celowość wydatku	67
Drugi warunek: wyłączenia z katalogu nkup	68
Trzeci warunek: dokumentacja	68
Dzień poniesienia i potrącenia kosztu	70
Koszty bezpośrednie i pośrednie	71
Zwrot towarów, rabaty a koszty	72

Koszty w walutach obcych	72
Koszty na podstawie duplikatów	73
Korekty kosztów niezapłaconych	74
Metody prowadzenia księgi	75
Stosowanie wybranej metody	75
Metoda memoriałowa	75
Metoda uproszczona (kasowa)	77
Metody prowadzenia księgi: analizy przypadków	77
Przejście z ksiąg rachunkowych na metodę uproszczoną	79
Środki trwałe i amortyzacja	79
Definicja środka trwałego	79
Co nie podlega amortyzacji	81
Wyodrębnienie środków trwałych	82
Ustalenie wartości początkowej	82
Oddanie do użytkowania	85
Klasyfikacja środków trwałych	86
Definicja amortyzacji	87
Przypisywanie stawek amortyzacji	87
Rozpoczęcie amortyzacji	88
Obliczanie amortyzacji liniowej	88
Podwyższanie stawek amortyzacji	89
Obniżanie stawek amortyzacji	91
Amortyzacja degresywno-liniowa	91
Amortyzacja indywidualna	92
Amortyzacja jednorazowa	94
„Niskocenne” środki trwałe	94
Zaliczenie do środków trwałych po roku używania	95
Zaprzestanie używania	96
Remont czy ulepszenie?	96
Ulepszenia środków trwałych	97
Częściowa likwidacja środka trwałego	98
Wartości niematerialne i prawne	99
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych	100
Podróże przedsiębiorcy	100
Cechy podróży służbowej przedsiębiorcy	100
Diety za czas wykonywania zlecenia	102
Diety za weekendy	102
Diety za czas wyjazdów na szkolenie	102
Diety osób współpracujących	103
Przejazdy z miejsca zamieszkania do siedziby	103
Obliczanie diet	103
Inne wydatki podczas podróży	105
Nowe rozporządzenie	105

Szczególne rodzaje kosztów i przychodów w księdze	106
Abonament RTV	106
Amortyzacja	106
Aukcje internetowe.....	107
Badania i pakiety medyczne, okulary, odzież robocza.....	109
Darowizny	110
Dekoracje, kwiaty	110
Dotacje, dofinansowania.....	111
Faktura wcześniej niż towar.....	113
Kary, upomnienia, grzywny i odsetki	114
Korekty, zwroty	116
Leasing operacyjny i finansowy (kapitałowy).....	117
Leasing: opłata wstępna	117
Leasing: wcześniejsze rozwiązanie umowy	118
Leasing: wykup przedmiotu leasingu.....	119
Małżeństwo a środki trwałe	119
Materiały powierzone	120
Mieszkanie przedsiębiorcy: czynsz, media.....	120
Naprawy powypadkowe	122
Obiady z kontrahentami, poczęstunki	122
Odszkodowania	123
Opłaty bankowe, prowizje i odsetki	124
Opłaty pocztowe	126
Paragon: dowód zakupu a koszty	126
Podróże służbowe pracowników.....	127
Podatki i opłaty urzędowe w kosztach.....	129
Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przedsiębiorcy	131
Polisy ubezpieczeniowe.....	133
Premie pieniężne	134
Prezenty.....	135
Przekazanie środków trwałych na cele osobiste lub darowiznę	136
Przekazanie towarów na cele osobiste lub darowiznę	136
Przekazanie towarów na wewnętrzne cele przedsiębiorstwa	137
Przekazanie majątku osobistego na cele służbowe	137
Przychody nieodpłatne.....	138
Reklama i działania marketingowe	138
Reprezentacja	139
Różnice kursowe.....	141
Różnice kursowe: analiza przypadku.....	142
Samochód osobowy — definicja.....	142
Samochód służbowy	145
Samochód prywatny w działalności.....	146
Samochód leasingowany w kosztach działalności.....	147

Samochód wynajmowany w kosztach działalności	148
Samochód przekazany na cele działalności	149
Samochód przekazany na cele prywatne.....	150
Składki na ubezpieczenia społeczne i FP	151
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	151
Składki na rzecz organizacji	151
Sponsoring.....	152
Sprzedaż środka trwałego.....	152
Straty w środkach trwałych.....	153
Straty w towarach	154
Środek trwały zakupiony z dotacji.....	156
Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.....	156
Ulga na zakup kasy fiskalnej.....	157
Telefon prywatny w kosztach działalności	158
Telefon służbowy używany do rozmów prywatnych.....	158
Towar wcześniej niż faktura	158
Wierzytelności przedawnione, umorzone	159
Wydatki przed rozpoczęciem działalności	161
Wydatki w czasie zawieszenia działalności	162
Wynagrodzenie płatnika	162
Wynagrodzenia bliskich członków rodziny.....	163
Wynagrodzenia: szczególny moment zaliczenia do kosztów.....	164
Wyposażenie.....	166
viaTOLL	167
Zaliczki, zadatki i kaucje	168
Dowody księgowe	170
Dowody księgowe — zasady według rozporządzenia	170
Bilet za autostradę	171
Bilet na przejazd	172
Dowód opłaty	173
Dowód przesunąć	173
Dowody wewnętrzne.....	174
Dowód wewnętrzny: diety i delegacje.....	175
Dowód wewnętrzny: parkowanie	175
Dowód wewnętrzny: wydatki na czynsz i media	176
Dowód wewnętrzny: zakupy	176
Ewidencja przebiegu pojazdu.....	177
Faktura	177
Faktura: anulowanie sprzedaży	178
Faktura do paragonu	179
Faktura duplikat	180
Faktura elektroniczna	180
Faktura korygująca	181

Faktura procedura marży	181
Faktura VAT-MP, czyli metoda kasowa	182
Faktura RR	182
Faktura uproszczona	183
Faktura proforma	183
Faktura wewnętrzna	184
Faktura zagraniczna — zakup	184
Faktura zaliczka	185
Kompensata	185
Lista płac	185
Nota korygująca	186
Nota księgowa	186
Odpisy amortyzacyjne	187
Oświadczenie: przekazanie	187
Oświadczenie: korekty błędów	188
Paragon: dowód sprzedaży	188
Paragon: zakup materiałów	189
Paragon: zakup zagraniczny	191
Przyjęcie towarów	191
Rachunek	192
Raport fiskalny	193
Raport fiskalny „zerowy”	193
Raport kasowy	193
Różne kategorie przychodów lub kosztów na jednym dokumencie	194
Różnice kursowe	194
SAD	195
Umowa kupna-sprzedaży	195
Wyciągi bankowe	196
Zestawienia	196
Zeszyt korekt	197
Zasady wypełniania poszczególnych kolumn księgi	198
Kolumna 1. Liczba porządkowa	198
Kolumna 2. Data zdarzenia gospodarczego	199
Kolumna 3. Numer dowodu księgowego	200
Kolumna 4. i 5. Dane kontrahenta	200
Kolumna 6. Opis zdarzenia gospodarczego	200
Kolumna 7. Wartość sprzedanych towarów i usług	201
Kolumna 8. Pozostałe przychody	201
Kolumna 9. Razem przychód	202
Kolumna 10. Zakup towarów i materiałów	202
Kolumna 11. Koszty uboczne zakupu	205
Kolumna 12. Wynagrodzenia w gotówce i w naturze	205
Kolumna 13. Pozostałe wydatki	206

Kolumna 15.....	208
Kolumna 16. Uwagi.....	208
Korekta zapisów.....	209
Ewidencje dodatkowe.....	209
Ewidencja przebiegu pojazdu.....	209
Ewidencja rejestr VAT.....	212
Ewidencja sprzedaży.....	212
Ewidencja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.....	212
Ewidencja wyposażenia.....	214
Ewidencja zwrotów.....	215
Inne ewidencje w kantorach i lombardach.....	215
Podsumowania i zamykanie księgi.....	215
Miesięczne podsumowanie księgi.....	215
Spis z natury.....	216
Roczne podsumowanie księgi.....	216
Śródroczne podsumowanie księgi.....	217
Rozdział 3. Podatek dochodowy.....	219
Metody rozliczania podatku dochodowego.....	219
Zasady ustalania dochodu.....	219
Zasady ogólne: podatek według skali podatkowej (progresywny).....	219
Zasada szczególna: podatek liniowy.....	220
Prawo do podatku liniowego: analizy przypadków.....	221
Zasada nielączenia przychodów.....	223
Formy płacenia zaliczek na podatek dochodowy.....	223
Zaliczki miesięczne.....	223
Zaliczki kwartalne.....	224
Zaliczki uproszczone.....	225
Zwolnienie z zaliczek: kredyt podatkowy.....	226
Zwolnienie z zaliczek: zawieszenie działalności.....	227
Obliczanie zaliczek: analiza przypadku.....	227
Spis z natury.....	229
Terminy na spis z natury.....	229
Zasady sporządzania spisu.....	230
Składniki majątku objęte spisem.....	231
Metody wyceny w spisie.....	232
Cena zakupu a cena nabycia w spisie.....	233
Wycena produkcji w toku.....	235
Towary w drodze.....	236
Spis z natury: analiza przypadku.....	236
Różnica między początkowym a końcowym spisem.....	237
Spis z natury końcowy a zaliczka za grudzień.....	238
Spis na dzień zakończenia działalności.....	238

Rozliczenie roczne podatku dochodowego	239
Zasady ogólne	239
Formularze do rozliczeń rocznych	239
Wspólne rozliczanie	242
Odliczenia od dochodu	242
Odliczenia od podatku	245
1% na rzecz OPP	246
Nieterminowa płatność lub złożenie zeznania	246
Rozdział 4. Składki ZUS przedsiębiorcy.....	247
Ubezpieczenia przedsiębiorcy	247
Podstawowe zasady i terminy	247
Program PŁATNIK	248
Opłacanie składek	248
Okres ubezpieczenia	249
Rodzaje składek	249
Wysokość składek	250
Składki preferencyjne	252
Przejście ze składek preferencyjnych na „pełny ZUS”	254
Zbieg tytułów do ubezpieczeń	254
Składki za okres zawieszenia działalności	256
Składki za część miesiąca	257
Osoby współpracujące	257
Kto jest osobą współpracującą	257
Preferencja dla współpracujących?	258
Zmiana statusu	258
Formularze zgłoszeniowe do ZUS-u	258
ZFA	258
ZIPA	259
ZUA	259
ZZA	260
ZCNA	260
Zmiana nazwiska przedsiębiorcy: analiza przypadku	260
Stosowanie kodów ZUS-u	260
ZWUA	261
Termin przechowywania zgłoszeń	261
Formularze rozliczeniowe do ZUS-u	261
DRA	261
DRA i raporty imienne	262
Zwolnienie ze składania deklaracji	262
Korekty deklaracji	263
Termin przechowywania deklaracji	263

Refundacja PFRON.....	263
Zasady refundacji	263
Wysokość refundacji	263
Księgowanie refundacji	264
Potwierdzanie ubezpieczenia zdrowotnego	264
Potwierdzenie ubezpieczenia w Polsce	264
Potwierdzenie ubezpieczenia za granicą	264
Świadczenia z ZUS-u dla przedsiębiorcy	265
Zasiłki: zasady wspólne	265
Zasiłek chorobowy.....	266
Świadczenie rehabilitacyjne	266
Zasiłek macierzyński.....	267
Zasiłek opiekuńczy	267
Świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego.....	268
Rozdział 5. Zatrudnienie pracowników	271
Co trzeba wiedzieć o zatrudnianiu	271
Zatrudnianie: zagadnienia wstępne.....	271
Formy zatrudniania	271
Niezbędne dokumentacje.....	272
Zawiadamianie urzędów	272
Najważniejsze obowiązki pracodawcy	273
Porównanie różnych rodzajów umów	273
Umowa o pracę.....	273
Umowa-zlecenie	274
Umowa o dzieło.....	275
Karta przychodów pracowników.....	275
Zasady tworzenia listy płac.....	276
Przychody pracowników	276
Obliczanie wynagrodzenia: analiza przypadku	277
Podatek dochodowy zatrudnionych	277
Pobieranie zaliczek na PIT	277
Umowa o pracę a zaliczka na PIT	278
Umowy cywilnoprawne a zaliczka na PIT.....	279
Rozliczenia roczne	279
Składki i świadczenia ZUS zatrudnionych	280
Zgłaszanie zatrudnionych.....	280
Zgłoszenie członka rodziny.....	281
Finansowanie składek.....	281
Wysokości i limity składek	282
Składka wypadkowa.....	283
Podstawa wymiaru.....	284
Odprowadzanie i rozliczanie składek: zasady ogólne.....	284

Odprowadzanie składek od umowy o pracę.....	285
Odprowadzanie składek od umów cywilnoprawnych	285
Świadczenia z ZUS-u dla zatrudnionych	286
Kody ZUS-u.....	288
ZUS RMUA	288
Wyrejestrowanie	289
Rozdział 6. Podatek VAT	291
Być czy nie być podatnikiem VAT.....	291
Zasady ogólne.....	291
Co jest opodatkowane VAT-em?.....	291
Transakcje zrównane ze sprzedażą.....	292
Co nie podlega pod VAT?	293
Zakup złomu	294
Limit obrotów zwalniający z VAT-u	294
Przekroczenie limitu	295
Rejestracja VAT-R.....	296
Stawki VAT — kiedy jaka stawka?	297
Podatek VAT należny, czyli ewidencja sprzedaży	298
Ewidencja sprzedaży	298
Termin obowiązku podatkowego	298
Szczególne obowiązki podatkowe	299
Termin wystawiania faktur.....	299
Faktury korygujące a VAT należny	300
Zmiany od 1 stycznia 2014 r.	301
Podatek VAT naliczony, czyli ewidencja zakupów	302
Podstawowe zasady odliczania	302
Od czego nie wolno odliczać VAT-u	303
Pozostałe zakazy odliczania VAT-u	303
Termin odliczenia VAT-u.....	304
Zmiany od 1 stycznia 2014 r.	305
Metoda kasowa.....	305
Kto może stosować metodę kasową	305
VAT należny w metodzie kasowej	306
Odliczenie VAT-u w metodzie kasowej.....	306
Zmiany od 1 stycznia 2014 r.	307
Rozliczanie VAT-u współczynnikami	307
Transakcje międzynarodowe a VAT.....	309
Wprowadzenie	309
Przeliczanie faktur w walutach	309
WDT	309
Sprzedaż wysyłkowa	310
WNT	311

Eksport towarów	311
Import towarów	312
Eksport i import usług	312
Informacja podsumowująca VAT-UE	315
Kasy fiskalne.....	315
Kasa fiskalna — kiedy obowiązkowa?	315
Zwolnienia ze stosowania kasy	316
Kogo nie obowiązują zwolnienia?	317
Obowiązki związane z kasami fiskalnymi	318
Ulga w podatku VAT na zakup kasy fiskalnej	318
Faktura do paragonu	319
Zasady rozliczania VAT-u i sporządzania deklaracji.....	319
Ewidencje do podatku VAT	319
Deklaracje i rozliczenie podatku VAT	320
Dodatki	323
Akty prawne	323

ROZDZIAŁ 3

Podatek dochodowy

Zasady ustalania podatku dochodowego opisane w tym rozdziale dotyczą przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, którzy wybrali dokumentację w formie podatkowej księgi przychodów i rozchodów, czyli nie odnoszą się m.in. do przedsiębiorców opłacających podatek zryczałtowany.

Metody rozliczania podatku dochodowego

Zasady ustalania dochodu

Podstawowe zasady ustalania **dochodu rocznego** z działalności gospodarczej, dla podatników prowadzących księgę podatkową, ustalone są w ustawie o p.d.o.f.

Art. 24.2. U podatników osiągających dochody z działalności gospodarczej i prowadzących księgi przychodów i rozchodów dochodem z działalności jest różnica pomiędzy przychodem w rozumieniu art. 14 a kosztami uzyskania

- **powiększona o różnicę** pomiędzy wartością rewanentu końcowego i początkowego towarów handlowych, materiałów (surowców) podstawowych i pomocniczych, półwyrobów, produkcji w toku, wyrobów gotowych, braków i odpadków, jeżeli wartość rewanentu końcowego jest wyższa niż wartość rewanent początkowego, lub
- **pomniejszona o różnicę** pomiędzy wartością rewanent początkowego i końcowego, jeżeli wartość rewanent początkowego jest wyższa.

Zasady ogólne: podatek według skali podatkowej (progresywny)

Opodatkowanie przychodów z działalności z zastosowaniem skali podatkowej jest podstawową metodą rozliczania podatku dochodowego, zdefiniowaną w ustawie o p.d.o.f.

Art. 27.1. Podatek dochodowy, z zastrzeżeniem art. 29 – 30e pobiera się od podstawy jego obliczenia według skali przedstawionej w tabeli 3.1.

Tabela 3.1. Skala podatkowa

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
	Do 85 528	18% minus kwota zmniejszająca podatek 556 zł 02 gr
Ponad 85 528		14 839 zł 02 gr + 32% nadwyżki ponad 85 528 zł podstawy opodatkowania (dochodu)

Rozliczanie podatku dochodowego na zasadach ogólnych, czyli z zastosowaniem skali, będzie korzystne dla tych podatników, którzy:

- Przewidują, że ich roczne dochody (a nie przychody!) **nie** powinny przekroczyć progu podatkowego.

Pomimo osiągnięcia dochodu w wysokości przekraczającej próg podatkowy mogą rozliczać się wspólnie z małżonkiem (który osiąga dochody znacznie poniżej progu) lub jako osoba samotnie wychowująca dziecko. W tych przypadkach, kiedy podatnik ma możliwość wspólnego opodatkowania, sugeruję na początku roku obliczyć symulację na dany rok, aby sprawdzić, czy zastosowanie wspólnego rozliczania faktycznie obniży efektywną stawkę podatku poniżej progu.

Zasada szczególna: podatek liniowy

Zasady ustalania przychodów i kosztów z zastosowaniem podatku liniowego są identyczne, jak w przypadku ustalania dochodu rozliczanego na zasadach ogólnych. W takim przypadku ma zastosowanie inny artykuł ustawy o p.d.o.f. oraz stawka podatku (bez progów podatkowych).

Art. 30c.1. Podatek dochodowy od dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej lub działów specjalnych produkcji rolnej uzyskanych przez podatników, o których mowa w art. 9a ust. 2 lub 7, z zastrzeżeniem art. 29, 30 i 30d, **wynosi 19% podstawy obliczenia podatku.**

Nie wszyscy podatnicy mogą wybrać tę metodę, ponieważ zgodnie z przepisem ustawy o p.d.o.f.:

Art. 9a.3. Jeżeli podatnik, który wybrał sposób opodatkowania, o którym mowa w ust. 2 (*podatek liniowy*), uzyska z działalności gospodarczej (...) **przychody ze świadczenia usług na rzecz byłego lub obecnego pracodawcy, odpowiadających czynnościom, które podatnik lub co najmniej jeden ze współników wykonywał lub wykonuje w roku podatkowym — w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy**, podatnik ten traci w roku podatkowym prawo do opodatkowania w sposób określony w art. 30c (*podatek liniowy*) i jest obowiązany do wpłacenia zaliczek od dochodu osiągniętego od początku roku, obliczonych przy zastosowaniu skali podatkowej, o której mowa w art. 27 ust. 1, oraz odsetek za zwłokę od zaległości z tytułu tych zaliczek.

A zatem przedsiębiorcy, którzy wcześniej wykonywali (ale w tym samym roku podatkowym) lub wykonują obecnie te same usługi w ramach prowadzonej działalności oraz w ramach stosunku pracy na rzecz byłego lub obecnego pracodawcy, nie mogą rozliczać się podatkiem liniowym. Ten przepis powstał z myślą o zapobieganiu przymuszania pracowników do „samozatrudnienia”.

Rozliczanie się podatkiem liniowym jest wymiennie korzystniejsze finansowo, ale wyłącznie dla przedsiębiorców osiągających dochody w takiej wysokości, że rozliczane na zasadach ogólnych przekroczyłyby znacznie próg podatkowy (85 528 zł). Należy przy tym pamiętać, że stosowanie podatku liniowego to nie tylko brak progu podatkowego: „liniowiec” nie ma możliwości korzystania z większości odliczeń i ulg, tj. kwota wolna od podatku, wspólne rozliczanie, ulgi na dzieci.

Ważne: podatnik powinien pamiętać, że o wyborze metody rozliczania podatkiem liniowym musi zawiadomić urząd skarbowy do 20 stycznia lub — dla rozpoczynających działalność — przed dniem osiągnięcia pierwszego przychodu. Zawiadomienie obowiązuje również na lata następne, a więc jeżeli podatnik w kolejnym roku zamierza wrócić do rozliczania na zasadach ogólnych, powinien ponownie złożyć zawiadomienie w terminie do 20 stycznia. Metody rozliczania dochodu (z zastosowaniem skali lub podatkiem liniowym) nie można zmienić w ciągu roku, w ciągu roku podatnik może jedynie utracić prawo do rozliczania się podatkiem liniowym, jeżeli wykona usługę na rzecz pracodawcy lub byłego pracodawcy tożsamą z usługą wykonywaną w ramach stosunku pracy. Zawiadomienie może być dokonane przez CEIDG.

Prawo do podatku liniowego: analizy przypadków

Pierwsze interpretacje dotyczą sytuacji, w których prowadzący działalność wykonuje lub wykonywał usługi na rzecz pracodawcy.

Interpretacja Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach z dnia 16 kwietnia 2012 r., sygn. IBPBI/1/415-69/12/ZK

Do dnia 31 grudnia 2011 r. Wnioskodawca był zatrudniony w charakterze handlowca „na etacie”. Od dnia 2 stycznia 2012 r. Wnioskodawca rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie handlu oraz świadczenia usług (myjnia samochodowa). Wnioskodawca wskazał, iż prawdopodobnym jest, że będzie sprzedawał swoje towary byłemu pracodawcy. (...) skoro Wnioskodawca w bieżącym roku nie jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę u pracodawcy prowadzącego działalność gospodarczą, to świadczenie w ramach prowadzonej działalności gospodarczej na rzecz tego pracodawcy, usług tożsamych z czynnościami, które wykonywał w 2011 r. w ramach umowy o pracę, nie spowoduje utraty prawa do opodatkowania uzyskiwanych dochodów w sposób określony w art. 30c ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż sprzedaż stanowiących własność Wnioskodawcy towarów handlowych byłemu pracodawcy nie wypełnia przesłanek powodujących utratę prawa do opodatkowania dochodów z prowadzonej działalności

gospodarczej „podatkiem liniowym”. Działania tego nie sposób bowiem uznać za świadczenie usług tożsamych z usługami wykonywanymi uprzednio w ramach stosunku pracy.

Interpretacja Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z dnia 12 stycznia 2012 r., sygn. ILPB1/415-1185/11-4/IM

Z przedstawionego we wniosku stanu faktycznego wynika, że Wnioskodawczyni pracuje w szpitalu na 1/10 etatu jako kierownik Oddziału, Jej zadaniem jako kierownika jest wykonywanie pracy organizacyjno-administracyjnej. W tym samym Oddziale jest zatrudniona na kontrakcie jako lekarz — wykonuje więc pracę o różnym charakterze. Wobec powyższego nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 9a ust. 3 ww. ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Dochody uzyskiwane przez Wnioskodawczynię w 2012 r. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej (...) będą mogły być opodatkowane 19% podatkiem liniowym, na zasadach określonych w art. 30c ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Interpretacja Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu z dnia 28 maja 2012 r., sygn. ILPB1/415-292/12-2/IM

Wnioskodawczyni, uzyskując przychody z działalności gospodarczej wykonywanej samodzielnie w roku podatkowym 2012 ze świadczenia usług na rzecz byłego pracodawcy, odpowiadającym czynnościom, które w poprzednim roku podatkowym wykonywała u tego samego pracodawcy w oparciu o stosunek pracy rozwiązany z dniem 30 kwietnia 2011 r., nie traci prawa w roku 2012 do opodatkowania w sposób określony w art. 30c ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i nie jest zobowiązana do wpłacenia zaliczek od dochodu osiągniętego od początku roku obliczonych przy zastosowaniu skali podatkowej, o której mowa w art. 27 ust. 1.

Ostatnia interpretacja dotyczy prawa do rozliczania się podatkiem liniowym w sytuacji, gdy podatnik na karcie podatkowej (podatku zryczałtowanym) utracił prawo do takiego sposobu opłacania podatku.

Interpretacja Dyrektora Izby Skarbowej w Łodzi z dnia 9 marca 2012 r., sygn. IPTPB1/415-342/11-5/MD

Utrata warunków do opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych w formie karty podatkowej w trakcie roku podatkowego, nie daje Wnioskodawcy możliwości opłacania w tymże roku podatku dochodowego od dochodów uzyskanych z pozarolniczej działalności gospodarczej według stawki 19% tzw. „podatek liniowy”. Zobowiązuje natomiast, poczynając od dnia, w którym nastąpiła utrata tych warunków, do zaprowadzenia księgi przychodów i rozchodów i opłacania podatku dochodowego na zasadach ogólnych, a więc przy zastosowaniu skali podatkowej, na podstawie art. 27 ust. 1 ww. ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Zasada niełączenia przychodów

Zasada niełączenia przychodów uzyskiwanych z różnych źródeł, a także niełączenia przychodów opodatkowanych na różnych zasadach, jest jedną z najważniejszych zasad rozliczania podatku dochodowego od osób fizycznych. Mówi o tym przepis ustawy o p.d.o.f.:

Art. 8.1.1a. Przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej (...), osiągniętych przez podatników opodatkowanych na zasadach określonych w art. 30c (*podatkiem liniowym*), nie łączy się z pozostałymi przychodami ze źródeł, z których dochód podlega opodatkowaniu według skali, o której mowa w art. 27 ust. 1.

Formy płacenia zaliczek na podatek dochodowy

Zaliczki miesięczne

Tak samo jak podstawową (domyślną) metodą rozliczania podatku dochodowego jest zastosowanie skali podatkowej z art. 27 ust. 1, tak podstawową (domyślną) formą opłacania zaliczek na podatek jest opłacanie zaliczek miesięcznych, zgodnie z art. 44 ustawy o p.d.o.f. Obliczenie dochodu, stanowiącego podstawę obliczenia zaliczki, jest bardzo proste.

Art. 44.2. Dochodem z działalności gospodarczej stanowiącym podstawę obliczenia zaliczki u podatników prowadzących podatkowe księgi przychodów i rozchodów jest **różnica pomiędzy wynikającym z tych ksiąg przychodem i kosztami jego uzyskania**.

Jeżeli jednak podatnik na koniec miesiąca sporządza rimanent towarów, surowców i materiałów pomocniczych lub naczelnik urzędu skarbowego zarządzi sporządzenie takiego rimanentu, dochód ustala się według zasad określonych w art. 24 ust. 2.

Oznacza to, że jeżeli podatnik nie robi spisu z natury w ciągu roku, w obliczeniu dochodu do zaliczki nie uwzględnia wartości ze spisu z natury (ani początkowego, ani końcowego); natomiast jeżeli podatnik dokonuje śródrocznego spisu, dochód oblicza się na zasadach takich, jak przy rocznym zamykaniu księgi, z uwzględnieniem różnicy pomiędzy początkowym a aktualnym spisem.

Obliczając zaliczkę na podatek, stosujemy przepisy art. 26, 27, i 27b ustawy o p.d.o.f., co oznacza, że:

- Obliczony dochód pomniejsza się o odliczenia od dochodu, wykazywane później w zeznaniu rocznym, np. zapłacone składki na ubezpieczenie społeczne.
- Do obliczenia zaliczki od dochodu stosujemy skalę podatkową (art. 27 ust. 1) lub podatek liniowy (art. 30c).
- Obliczony podatek pomniejsza się o odliczenia od podatku, wykazywane później w zeznaniu rocznym, tj. część zapłaconych składek zdrowotnych.

Zaliczki na podatek dochodowy ustala się narastająco, co oznacza, że obliczając zaliczkę nazywaną „za kwiecień”, w rzeczywistości obliczamy dochód za okres od 1 stycznia do 30 kwietnia, i tę zaliczkę, wpłacaną 20 maja, pomniejszamy o zaliczki należne za poprzednie miesiące (styczeń – marzec).

Zaliczki na podatek dochodowy wpłaca się **w terminie do 20. dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni i dotyczy to wszystkich miesięcy roku**, ponieważ od 2012 r. zmieniła się zasada opłacenia zaliczki za ten ostatni miesiąc. Do 2011 r. zaliczkę tę opłacało się w terminie do 20 grudnia (w wysokości zaliczki za listopad, tzw. „podwójna zaliczka”), natomiast od 2012 r. zaliczkę za grudzień wpłaca w terminie do 20 stycznia następnego roku podatkowego. Podatnik nie będzie wpłacał zaliczki za ten ostatni miesiąc, **jeżeli przed 20 stycznia złoży zeznanie roczne oraz dokona zapłaty podatku** wynikającego z zeznania rocznego.

Zaliczki kwartalne

Zaliczki można wpłacać w cyklach kwartalnych zamiast w miesięcznych. Z przywileju tego, na podstawie art. 44 ust. 3g ustawy o p.d.o.f., mogą skorzystać wyłącznie osoby zaliczające się do którejś z poniżej wymienionych grup:

- przedsiębiorcy rozpoczynający działalność gospodarczą;
- przedsiębiorcy, którzy mają status małego podatnika, zgodnie z definicją w ustawie o p.d.o.f.

Mali podatnicy, chcąc wpłacać zaliczki na PIT kwartalnie, muszą dotrzymać terminu na zawiadomienie urzędu skarbowego: nie później niż do 20 lutego danego roku. Dla podatników rozpoczynających działalność termin na złożenie tego zawiadomienia to dzień poprzedzający dzień rozpoczęcia działalności, tzn. nie później niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu. Zawiadomienie dotyczy również lat następnych, a zatem: jeżeli podatnik zamierza wrócić do zaliczek miesięcznych w kolejnym roku, powinien złożyć zawiadomienie o rezygnacji z takiej formy opłacania zaliczek. Zawiadomienie składa się w formie pisemnej i może być złożone poprzez CEIDG.

Zasady ustalania tych zaliczek są identyczne jak w przypadku zaliczek miesięcznych. Różnica dotyczy wyłącznie terminu wpłaty zaliczki: **do 20. dnia każdego miesiąca następującego po kwartale**, za który wpłacana jest zaliczka. Zaliczkę za ostatni kwartał roku należy wpłacić w terminie do 20 stycznia, przy czym **jeżeli podatnik przed tym dniem złoży zeznanie roczne** i wpłaci kwotę podatku wynikającego z zeznania, to zaliczki za ten ostatni kwartał już nie trzeba opłacać. W zakresie terminów wpłat zaliczek kwartalnych od 2012 r. nastąpiły zmiany analogiczne jak w przypadku zaliczek miesięcznych (brak „podwójnej zaliczki”).

Niewątpliwą zaletą stosowania formy kwartalnej opłacania zaliczek jest znaczne wydłużenie terminu na ich opłacanie. Taka forma polecana jest w szczególności tym podatnikom, którzy stosują wobec swoich odbiorców bardzo długie terminy płatności. Taka forma ma jednocześnie pewną wadę: działa tu efekt psychologiczny,

polegający na wrażeniu przedsiębiorcy, że płaci większe podatki; wiele osób woli płacić co miesiąc mniejszą kwotę niż dużą raz na kwartał.

Ważne: opłacanie zaliczek w formie kwartalnej nie przesuwają terminów miesięcznych na umieszczanie zapisów w księdze podatkowej!

Zaliczki uproszczone

Instytucja zaliczek uproszczonych ustalona jest w art. 44 ust. 6b ustawy o p.d.o.f. Uproszczenie polega na tym, że podatnik, zamiast obliczać zaliczki co miesiąc, opłaca **zaliczkę w stałej wysokości, wynoszącej 1/12 kwoty podatku** obliczonego od dochodu:

1. wykazanego w zeznaniu rocznym złożonym w roku podatkowym poprzedzającym dany rok podatkowy,
- albo
2. wykazanego w zeznaniu rocznym złożonym w roku podatkowym poprzedzającym dany rok podatkowy o dwa lata — jeżeli w zeznaniu, o którym mowa w pkt 1, podatnicy nie wykazali wcale dochodu z działalności lub był to dochód w wysokości niepowodującej obowiązku zapłaty podatku.

Jeżeli w obu tych zeznaniach rocznych podatnik nie wykazał dochodu lub wykazał dochód z działalności w wysokości niepowodującej obowiązku zapłaty podatku, nie może skorzystać z możliwości opłacania zaliczek w uproszczonej formie. Podsumowując, podatnik może na rok 2013 zdecydować się na opłacanie zaliczek uproszczonych:

- według dochodu z zeznania podatkowego za rok 2011, jeżeli z tego zeznania wynika kwota podatku;

lub

- według dochodu z zeznania podatkowego za rok 2010, jeżeli w zeznaniu za 2011 nie wykazano podatku należnego, a podatek ten był wykazany w zeznaniu za rok 2010 – według dochodu z zeznania podatkowego za rok 2010.

Aby opłacać zaliczki uproszczone, podatnik ma obowiązek zawiadomić urząd skarbowy w terminie do 20 lutego danego roku podatkowego. Formę uproszczoną stosuje się przez cały rok podatkowy, a złożone zawiadomienie dotyczy również lat następnych. W tym samym terminie podatnik może zawiadomić urząd skarbowy o rezygnacji z uproszczonej formy wpłacania zaliczek. Z uproszczonych zaliczek nie mogą skorzystać podatnicy, którzy rozpoczęli działalność w roku podatkowym albo w roku poprzedzającym rok podatkowy; w ich przypadku nie ma przecież zeznania rocznego, na podstawie którego można by ustalić wysokość uproszczonej zaliczki.

Zaletą opłacania zaliczek w formie uproszczonej jest stałość kwot wpłacanych zaliczek: podatnik z góry wie, jakie kwoty zaliczek będzie opłacał, od 20 lutego aż do 20 stycznia następnego roku. Forma taka może okazać się również korzystna

poprzez przesunięcie terminu opłacenia podatku, w sytuacji gdy podatnik osiąga w danym roku znacznie wyższy dochód niż w latach poprzednich. Nie poleca się zaliczek uproszczonych tym podatnikom, którzy przewidują, że ich dochody w danym roku nie przekroczą dochodu osiągniętego w roku, według którego obliczane są uproszczone zaliczki.

Zwolnienie z zaliczek: kredyt podatkowy

Preferencja kredytu podatkowego jest ustanowiona w art. 44 ust. 7a i dalszych ustawy o p.d.o.f. Na czym polega „kredyt podatkowy”, czyli całoroczne zwolnienie z opłacania zaliczek na podatek dochodowy?

- **Kredyt podatkowy to zwolnienie z obowiązku płacenia zaliczek wyłącznie w jednym roku podatkowym.**
- Z kredytu podatkowego w roku przykładowo 2013 może skorzystać podatnik, który rozpoczął działalność w poprzednim roku, a działalność ta trwała co najmniej 10 miesięcy (czyli rozpoczął działalność w okresie 1 stycznia – 1 marca 2012 r.). Jeżeli podatnik nie spełnia tego warunku, ponieważ rozpoczął działalność później (pomiędzy 2 marca a 31 grudnia 2012 r.), będzie mógł skorzystać z kredytu podatkowego w roku 2014.
- Z kredytu podatkowego może skorzystać podatnik, który w okresie trzech lat, licząc od końca roku poprzedzającego rok rozpoczęcia działalności, **nie** prowadził jej samodzielnie lub jako wspólnik spółki osobowej, a także działalności takiej **nie** prowadził małżonek tej osoby, o ile między małżonkami istniała w tym czasie wspólność majątkowa.
- Z kredytu podatkowego może skorzystać wyłącznie podatnik, który w roku poprzedzającym rok korzystania z tego zwolnienia osiągnął przychód z działalności gospodarczej średniomiesięcznie w wysokości stanowiącej równowartość w złotych kwoty co najmniej 1000 euro, przeliczonej według średniego kursu NBP z ostatniego dnia roku poprzedzającego rok rozpoczęcia tej działalności.
- Z kredytu podatkowego np. w 2013 r. może skorzystać wyłącznie ten mały podatnik, który legitymuje się statusem małego podatnika od dnia rozpoczęcia działalności do dnia 1 stycznia 2013 r.
- Z kredytu podatkowego np. w 2013 r. może skorzystać wyłącznie podatnik, który w roku 2012 zatrudniał w każdym miesiącu co najmniej 5 osób na podstawie umowy o pracę, w przeliczeniu na pełne etaty.
- Z kredytu podatkowego **nie** może skorzystać podatnik, który w działalności wykorzystuje składniki majątku o znacznej wartości (co najmniej 10 000 euro), udostępnione nieodpłatnie przez osoby zaliczone do I i II grupy podatkowej w rozumieniu przepisów o podatku od spadków i darowizn, a te składniki majątku były wcześniej wykorzystywane w działalności gospodarczej pro-

wadzonej przez te osoby i stanowią ich własność. Krąg osób zaliczanych do I i II grupy podatkowej opisany jest w podrozdziale „Rozliczanie przychodów”, natomiast zasady przeliczania na zlotówki „majątku o znacznej wartości” określone jest w art. 44 ust. 7d ustawy o p.d.o.f.

- Z kredytu podatkowego może skorzystać wyłącznie podatnik, który złożył do urzędu skarbowego oświadczenie o korzystaniu z tego zwolnienia, w terminie do dnia 31 stycznia roku podatkowego, w którym podatnik będzie korzystał z tego zwolnienia (czyli w przypadku korzystania ze zwolnienia w roku 2013, należy złożyć oświadczenie do 31 stycznia 2013 r.).
- Z kredytu podatkowego np. w roku 2013 może skorzystać wyłącznie podatnik, który w roku 2013 jest opodatkowany na zasadach ogólnych, tj. według skali podatkowej.
- **Wszystkie te warunki muszą być spełnione łącznie.**

Kredyt podatkowy np. na rok 2013 polega na tym, że za kolejne miesiące podatnik nie opłaca zaliczek na podatek, jak również nie opłaca podatku z zeznania rocznego, składanego za rok 2013. Każdy kredyt trzeba jednak kiedyś spłacić: podatnik będzie wykazywał w zeznaniach podatkowych, składanych za kolejnych pięć lat (2014 – 2018), po 20% kwoty dochodu z działalności osiągniętego w roku 2013. W tych kolejnych latach podatnik może być opodatkowany na zasadach ogólnych lub podatkiem liniowym. Art. 44 ust. 7g przewiduje listę szczególnych przypadków, których wystąpienie powoduje utratę kredytu podatkowego, a art. 44 ust. 7i określa procedurę postępowania i poboru podatku w przypadku tej utraty. Ponieważ określenie „kredyt” kojarzy się z opłacaniem odsetek i prowizji, warto nadmienić, że kredyt podatkowy nie jest oprocentowany i nie wiąże się z ponoszeniem żadnych dodatkowych opłat.

Ważne: kredyt podatkowy jest pomocą de minimis.

Zwolnienie z zaliczek: zawieszenie działalności

Również podatnik, który zawiesił, zgodnie z przepisami, działalność gospodarczą, jest zwolniony z obowiązku wpłacania zaliczek. Mówi o tym przepis ustawy o p.d.o.f.:

Art. 44.10. Podatnik, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, który na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej zawiesił wykonywanie działalności gospodarczej, jest zwolniony, w zakresie tej działalności, z obowiązków wynikających z ust. 1 pkt 1, ust. 3, 3f, 3g, 6 i 6b (*obowiązki wpłacania zaliczek: miesięcznych, kwartalnych, uproszczonych*) **za okres objęty zawieszeniem.**

Obliczanie zaliczek: analiza przypadku

Przykład: podatnik prowadzi księgę podatkową. Składki na ubezpieczenia społeczne ujmuje w kosztach działalności jako „pozostałe wydatki”, a składkę na ubezpieczenie zdrowotne płacił co miesiąc w kwocie 254,55 zł. Podatnik

rozlicza w roku bieżącym połowę straty z roku 2010. Wartość spisu z natury na dzień 1 stycznia 2012 r. wynosi 0 zł. W styczniu podatnik nie wykazuje w obliczeniu zaliczki ani składki zdrowotnej, ani pełnej kwoty połowy straty z 2010 r., ani kwoty zmniejszającej podatek, ponieważ nie osiągnął wystarczającego dochodu. Porównanie obu metod wyraźnie pokazuje, że podatnik rozliczający się podatkiem liniowym, będzie opłacał wyższe zaliczki niż podatnik rozliczający się skalą, dopóki nie przekroczy progu podatkowego. Kwota wynikająca ze śródrocznego spisu z natury będzie korygować koszty do czasu kolejnego spisu. Zaokrąglone do pełnych złotych (metodą matematyczną) następuje w dwóch miejscach:

1. podstawa opodatkowania,
2. ostateczna kwota zaliczki.

Tabela 3.2. Obliczenie zaliczki na PIT wg skali

Obliczenie zaliczki na PIT wg skali	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień
Przychody w pkipr narastająco	9600,00	37 000,00	68 525,00	135 125,00
Koszty w pkipr narastająco	- 8772,35	- 27 998,30	- 31 252,25	- 33 000,33
Dochód w pkipr narastająco	827,65	9001,70	37 272,75	102 124,67
Spis z natury na koniec kwartału			999,99	999,99
Minus 50% straty z roku 2010	- 827,65	- 2045,00	- 2045,00	- 2045,00
Podstawa opodatkowania	0,00	6957,00	36 228,00	101 080,00
Podatek wg skali	0,00	1252,26	6521,04	20 149,95
Kwota zmniejszająca podatek		- 556,02	- 556,02	
Podatek naliczony	0,00	696,24	5965,02	20 149,95
Składki zdrowotne do odliczenia		- 438,38	- 657,57	- 876,76
Podatek pomniejszony o zdrowotne	0,00	257,86	5307,45	19 273,19
Zaliczki PIT — wpłaty własne	0,00	0,00	- 258,00	- 5307,00
DO ZAPŁATY ZALICZKA NA PIT	0,00	258,00	5049,00	13 966,00

Tabela 3.3. Obliczenie zaliczki na PIT liniowy

Obliczenie zaliczki na PIT liniowy	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień
Przychody w pkip narastająco	9600,00	37 000,00	68 525,00	135 125,00
Koszty w pkip narastająco	- 8772,35	- 27 998,30	- 31 252,25	- 33 000,33
Dochód w pkip narastająco	827,65	9001,70	37 272,75	102 124,67
Spis z natury na koniec kwartału			999,99	999,99
Minus 50% straty z roku 2010	- 827,65	- 2045,00	- 2045,00	- 2045,00
Podstawa opodatkowania	0,00	6957,00	36 228,00	101 080,00
Podatek liniowy 19%	0,00	1 321,83	6 883,32	19 205,20
Kwota zmniejszająca podatek				
Podatek naliczony	0,00	1 321,83	6 883,32	19 205,20
Składki zdrowotne do odliczenia	0,00	- 438,38	- 657,57	- 876,76
Podatek pomniejszony o zdrowotne	0,00	883,45	6225,75	18 328,44
Zaliczki PIT — wpłaty własne	0,00	0,00	- 883,00	- 6226,00
DO ZAPŁATY ZALICZKA NA PIT	0,00	883,00	5343,00	12 102,00

Spis z natury

Terminy na spis z natury

Spis z natury jest specyficzną formą korygowania kosztów o wartość niesprzedanych zapasów, stosowaną wyłącznie przez podatników prowadzących podatkową księgę przychodów i rozchodów. Stąd wszelkie zasady sporządzania spisu wynikają z rozporządzenia o pkip. Podatnik powinien w pierwszej kolejności pamiętać o terminach dokonywania spisu, zgodnie z wytycznymi § 27 i 28 tego rozporządzenia:

§ 27.1. Podatnicy są obowiązani do sporządzenia i wpisania do księgi spisu z natury towarów handlowych, materiałów (surowców) podstawowych i pomocniczych, półwyrobów, produkcji w toku, wyrobów gotowych, braków i odpadów,

zwanego dalej „spisem z natury”, **na dzień 1 stycznia, na koniec każdego roku podatkowego, na dzień rozpoczęcia działalności w ciągu roku podatkowego, a także w razie zmiany wspólnika, zmiany proporcji udziałów wspólników lub likwidacji działalności.**

2. Spis z natury podlega wpisaniu do księgi także wówczas, gdy osoby prowadzące działalność gospodarczą sporządzają go **za okresy miesięczne oraz gdy na podstawie odrębnych przepisów jego sporządzenie zarządził naczelnik urzędu skarbowego.**

§ 28.4. O zamiarze sporządzenia spisu z natury w innym terminie niż na dzień 1 stycznia, 31 grudnia oraz na dzień rozpoczęcia działalności gospodarczej podatnicy są obowiązani zawiadomić w formie pisemnej właściwego naczelnika urzędu skarbowego w terminie co najmniej siedmiu dni przed datą sporządzenia tego spisu.

Przedsiębiorcy rozpoczynający działalność dokonują spisu na dzień rozpoczęcia działalności. A przedsiębiorcy, prowadzący już działalność, spis z natury sporządzają zasadniczo raz w roku: spis dokonany na koniec każdego roku podatkowego jest jednocześnie spisem na dzień 1 stycznia następnego roku. Księga podatkowa za każdy rok jest otwierana i kończona (przed podsumowaniem do obliczenia dochodu) spisem z natury.

Spis z natury może być sporządzany częściowo. Spis z natury może być zarządzone przez organ skarbowy, a niektórzy podatnicy decydują się na sporządzanie spisu co miesiąc, na zakończenie miesiąca, lub co kwartał, na ostatni dzień kwartału. Warto rozważyć wdrożenie takiej procedury, gdy podatnik ma szybko rotujące zapasy, chce na bieżąco kontrolować poziom zapasów i ich ubytków, a także gdy podatnik chce na bieżąco weryfikować odpowiedzialność materialną pracowników. Podatnik może też zdecydować się na jednorazowe wykonanie spisu w ciągu roku, np. na dzień 30 października; będzie to korzystne, w przypadku gdy podatnik upłynnił wcześniejszy wysoki stan zapasów, a spis z natury pozwoli mu „uwolnić” koszty zamrożone w remanencie początkowym. Zdarzają się również inne okoliczności sporządzania spisu z natury, takie jak np. wynikające z konieczności oszacowania strat powstałych w wyniku kradzieży z włamaniem czy klęsk żywiołowych.

Zasady sporządzania spisu

Przepisy rozporządzenia o pkpir szczegółowo regulują, jak powinien być sporządzony i wpisany do księgi spis z natury.

§ 28.1. Spis z natury powinien być sporządzony w sposób staranny i trwały oraz zakończony i **zaopatrzone w podpisy osób uczestniczących** w spisie.

2. Spis z natury powinien zawierać **co najmniej następujące dane**: imię i nazwisko właściciela zakładu (nazwę firmy), datę sporządzenia spisu, numer kolejny pozycji arkusza spisu z natury, szczegółowe określenie towaru i innych składników wymienionych w § 27, jednostkę miary, ilość stwierdzoną

w czasie spisu, cenę w złotych i groszach za jednostkę miary, wartość wynikającą z przemnożenia ilości towaru przez jego cenę jednostkową, łączną wartość spisu z natury oraz klauzulę „Spis zakończono na pozycji...”, podpisy osób sporządzających spis oraz podpis właściciela zakładu (wspólników).

§ 29.5. Spis z natury musi być **wpisany do księgi według poszczególnych rodzajów jego składników lub w jednej pozycji (sumie)**, jeżeli na podstawie spisu zostało sporządzone odrębne, szczegółowe zestawienie poszczególnych jego składników. Zestawienie przechowuje się łącznie z księgą.

Szczególne zasady sporządzania spisu obowiązują przy niektórych rodzajach działalności gospodarczej, tzn. przy prowadzeniu:

- Księgarń i antykwariatów księgarskich — spisem z natury można obejmować jedną pozycją wydawnictwa o tej samej cenie, bez względu na nazwę i nazwisko autora, z podziałem na książki, broszury, albumy i inne.
- Działalności kantorowej — spisem z natury należy objąć niesprzedane wartości dewizowe.
- Działalności polegającej na udzielaniu pożyczek pod zastaw — spisem z natury należy objąć rzeczy zastawione pod udzielone pożyczki.
- Działów specjalnych produkcji rolnej — spisem z natury należy objąć nieużyte w toku produkcji materiały i surowce oraz ilość zwierząt według gatunków z podziałem na grupy.

Spis z natury nie obowiązuje wyłącznie producentów czy firm handlowych: dotyczy wszystkich podatników „na książce”. Nawet jeżeli podatnik nie zakupuje żadnych towarów i materiałów albo na koniec roku nie ma żadnych zapasów ujmowanych w spisie, nie wolno odstępować od obowiązku dokonania spisu. W przypadku takiego „zerowego” spisu z natury, należy sporządzić go według zasad opisanych powyżej, a do księgi wpisać kwotę spisu 0 zł.

Składniki majątku objęte spisem

Zgodnie z § 27 w uzupełnieniu o definicje z § 3 rozporządzenia w spisie z natury ujmuje się następujące składniki majątku:

1. Towary handlowe, czyli wyroby przeznaczone do sprzedaży w stanie nieprzerobionym.
2. Materiały (surowce) podstawowe, czyli materiały, które w procesie produkcji lub przy świadczeniu usług stają się główną substancją gotowego wyrobu; do materiałów podstawowych zalicza się również materiały stanowiące część składową wyrobu lub ściśle z wyrobem złączone.
3. Materiały pomocnicze, czyli materiały niebędące materiałami podstawowymi, które są zużywane w związku z działalnością gospodarczą i bezpośrednio oddają wyrobowi swoje właściwości.

4. Półwyroby (półfabrykaty), czyli niegotowe jeszcze produkty własnej produkcji.
5. Produkcja w toku, czyli produkcja niezakończona, a także wykonywane roboty, usługi przed ich ukończeniem.
6. Wyroby gotowe, czyli wyroby własnej produkcji, których proces przerobu został całkowicie zakończony, wykonane usługi, prace naukowo-badawcze, prace projektowe, geodezyjno-kartograficzne, zakończone roboty, w tym także budowlane (jeszcze nie sprzedane).
7. Braki, czyli nieodpowiadające wymaganiom technicznym wyroby własnej produkcji, całkowicie wykończone bądź też doprowadzone do określonej fazy produkcji; brakami są również towary handlowe, które na skutek uszkodzenia lub zniszczenia w czasie transportu bądź magazynowania utraciły częściowo swą pierwotną wartość.
8. Odpady, czyli materiały, które na skutek procesów technologicznych lub na skutek zniszczenia albo uszkodzenia utraciły całkowicie swą pierwotną wartość użytkową.

§ 28.3. Spis z natury powinien obejmować również **towary stanowiące własność podatnika, znajdujące się w dniu sporządzenia spisu poza zakładem** podatnika, a także **towary obce** znajdujące się w zakładzie podatnika. Towary obce nie podlegają wycenieniu; wystarczające jest ilościowe ich ujęcie w spisie towarów z podaniem, czyją stanowią własność.

Przepisy rozporządzenia nakazują objąć spisem z natury wszystkie materiały i towary, które na dzień spisu są własnością podatnika. Przepisy te nie pozwalają na pominięcie w spisie tych materiałów i towarów, których wartość została wykreślona z księgi z powodu braku płatności, czyli na podstawie nowego art. 24d ustawy o p.d.o.f.

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

KSIĘGOWY NIEZBĘDNIK POCZĄTKUJĄCEGO PRZEDSIĘBIORCY

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą — to brzmi dumnie! I trochę groźnie... Zwłaszcza jeśli przedsiębiorca zamierza samodzielnie rozliczać się z urzędem skarbowym i ZUS-em. Być czy nie być płatnikiem VAT? Jaką formę rozliczeń wybrać? Jak poprawnie prowadzić księgę przychodów i rozchodów? Czym jest podatek dochodowy i jak go odprowadzać zgodnie z przepisami i z korzyścią dla siebie? Które informacje o sobie i w jakiej formie należy przekazać do ZUS-u? A co należy podać o pierwszym zatrudnionym pracowniku?

Autorka książki stworzyła kompleksowy przewodnik wielokrotnego użytku po przepisach - nie tylko podatkowych. Stanowi on nieocenioną pomoc dla osób, które postanowiły samodzielnie zająć się rozliczaniem własnej działalności. Anna Witkowska-Dziadosz w jednym poradniku zebrała najważniejsze zagadnienia i terminy. Wzbogaciła je orzeczeniami sądowymi i interpretacjami skarbowymi, dzięki czemu na omawiane tematy można spojrzeć od strony praktycznej. Autorka rozwiewa też najistotniejsze wątpliwości, jakie nękają podatników.

Anna Witkowska-Dziadosz — niezależna ekspertka oraz trenerka w dziedzinie zagadnień księgowych, podatkowych, kadrowo-płacowych. Absolwentka uczelni ekonomicznej, którą ukończyła z wyróżnieniem; jej specjalizacja to rachunkowość i finanse przedsiębiorstw. Ma doświadczenie uzyskane w działach finansowo-księgowych firm, również na

stanowisku głównego księgowego i dyrektora finansowego. Trenerka z bogatą praktyką zawodową: w ostatnich latach liczba uczestników jej szkoleń przekroczyła tysiąc pracowników, od początkujących do księgowych z wieloletnim doświadczeniem oraz właścicieli firm. Z sukcesem realizuje projekty szkoleniowe oraz analizy ekonomiczne dla przedsiębiorstw o różnorodnej specyfice, wielkości i branży. Uczestnicy jej szkoleń, odbiorcy analiz oraz współpracownicy cenią ją za praktyczne podejście, kompleksowe opracowania, a także urozmaicone i angażujące formy prezentacji trudnych zagadnień.

książkiklasybusiness

Nr katalogowy: 11959

Księgarnia internetowa:
<http://onepress.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

one
p r e s s

Sprawdź najnowsze promocje:

• <http://onepress.pl/promocje>

Książki najchętniej czytane:

• <http://onepress.pl/bestsellery>

Zamów informacje o nowościach:

• <http://onepress.pl/nowosci>

Hellon SA

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 230 98 63

e-mail: onepress@onepress.pl

<http://onepress.pl>

Cena 54.90 zł

ISBN 978-83-246-6347-7

9 788324 663477